

Harm. — 2) Händelse, som orsakar förtret. *Hvilken f.! hon slog omkull sig i smutsen.*

FÖRTRETA, förtrëta, v. a. 1. (af Förtryta) Orsaka förtret, göra förtret. *F. någon genom sin dumhet, med sina upptåg.* Detta kalla emottagande *f-de* honom mycket. Brukas äfven ofta impersonellt, t. ex.: *Det f-r mig att höra sådant prat.* — *Syn.* Se *Förarga.* — *F. sig*, v. r. o. *F-s*, v. d. Erfara känsla af förtret. *F. sig öfver något. F-s på någon.* — *Syn.* Se *Förarga sig.*

FÖRTRETAD, part. pass. Som blifvit förtretad. — Brukas adjektivt i bem. af: *Vred, ond, förtörnad*, t. ex.: *Jag är f. på honom, för det att han aldrig låter mig vara i fred.*

FÖRTRETLIG, a. 2. 1) Som orsakar förtret. *En f. menniska. F. min. F-a ord. Hvilken f. händelse!* — *Syn.* *Förarglig, Ledsam, Obehaglig, Tråkig, Stygg, Försmädlig.*

FÖRTRETLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara förtretlig. — 2) Förtretlig händelse. — *Syn.* *Förtret, Förgelse, Ledsamhet, Obehaglighet.*

FÖRTRO, förtrö, v. a. 2. 1) Under tysthetslöfte yppa något för en person. *F. någon en hemlighet. F. någon sin ställning, sina affärer, sina angelägenheter.* — *Syn.* (mindre väl) *Anförtro.* — 2) Se *Anförtro*, 1 o. 2. Brukas i denna bem. mindre väl än detta ord. — *F. sig*, v. r. *F. sig till någon:* a) Gifva någon förtroende af en sak; b) Gifva någon sitt förtroende (i allmänhet); c) Förлита sig på någon.

FÖRTROENDE, förtröande, n. 4. 1) Öfvertygelse om en persons trohet, om dugligheten, tjenligheten, nyttan, tillvaron af en sak, eller om framgången af ett företag. *Hafva, hysa, sätta f. till någon. Hafva f. till en persons redlighet. Han åtnjuter mycket f. af alla, som känna honom. Hans uppgifter förtjena mycket f. Hans ansigte inger f. Jag sätter mycket f. till denna plan. Hafva mycket f. till sig sjelf. Fatta f. för någon. I f. till din godhet tar jag mig friheten &c.* — *Syn.* *Förtröstan, Tillförsigt, Lit, Tillit.* — 2) Yppande af något för en person, under tysthetslöfte. *Göra en f. af något. Säga en något i f. I f. sagdt*, vanligt uttryck, när man för en annan yppar något, som man vill att han skall tiga med, t. ex.: *I f. sagdt, är han nära bankrut.*

FÖRTROENDEPOST, förtröandepåsst, m. 3. Embete, syssla, hvars innehafvare tillsättes omedelbart af konungen och kan af honom när som helst, utan dom och ransakning, entledigas.

FÖRTROENDESYSSLA, f. 1. Se föreg. ord.

FÖRTROENDEUPPDRAG, n. 3. Uppdrag, hvarvid man fullkomligt förtror sig till den persons duglighet och rättskaffenshet, som erhållit detsamma.

FÖRTROGEN, förtrögänn, a. 2. neutr. — *et.* 1) Som åtnjuter en persons fulla förtroende, får del af alla hans hemligheter, och tillhandagår med råd och dåd i viktiga angelägenheter, helst sådana som fordra hemlighet. *En f. vän.* — Brukas äfv., både för m. o. f., substantivt, t. ex.: *Hafva en f. Erik XIV:s f-gne, Jöran Person.* — 2) *F. med*, väl kunnig, hemmastadd uti. *Göra sig väl f. med ett ämne.* — *Syn.* *Familier, Förtrolig.*

FÖRTROLIG, förtrölig, a. 2. 1) (om person) a) Som umgås med någon fritt och otvunget, utan krus, såsom man är van att lefva med dem, hvilka tillhöra ens familj. *Vara, visa sig f. emot någon. Vara f. vän med någon. De äro*

mycket f-a. Det är en af hans f-aste vänner. — *Syn.* *Familier.* — b) (fig.) *F. med något*, väl kunnig, hemmastadd deri. *Han är väl f. med kemien. Göra sig f. med en sak. Vara mycket f. med andan af ett språk.* — 2) (om sak) a) Som uttrycker, röjer, tillkännagifver förtrolighet. *F-t umgänge, tal, samtal, ord, uttryck, tillkännagifvande. Samtalet tog en f. vändning. Lefva på f. fot med någon*, förtroligt umgås med honom. — *Syn.* *Familier.* — b) (fig.) Väl bekant, känd. *Den mannens drag äro mig mycket f-a. Dessa sanningar börja nu att blifva f-a för något hvar.*

FÖRTROLIGEN, adv. Se *Förtroligt.*

FÖRTROLIGHET, f. 3. Förhållandet, omständigheten, att man lever förtroligt med någon. *Det råder stor f. emellan dem. De lefva i mycken f. med hvarandra. Visa någon mycken f.* — *Syn.* *Familiaritet.*

FÖRTROLIGT, adv. På ett förtroligt sätt, med förtrolighet. *F. umgås med någon.* — *Syn.* *Familiert.*

FÖRTROLLA, förtrålla, v. a. 1. 1) Genom trolleri utöfva någon skadlig och oförklarlig verkan på menniska, djur eller ting. *I äldre tider troddes, att hexor och hexmästare kunde f. människor, så att de blefvo förvandlade eller undergingo någon annan underbar förändring.* — *Syn.* *Förhexa, Förgöra.* — 2) (fig.) Väcka en utomordentlig känsla af kärlek, hängifvenhet, njutning, nöje. *Hon har aldeles f-t honom med sitt älskvärda väsende. Den sköna musiken f-de alla.* — *Syn.* *Tjusa, Förtjusa, Hänrycka, Hänföra, Förhexa.* — Part. pass. *F-d* nyttjas äfven adjektivt, och betyder då: a) Som genom trolleri blifvit gjord obrukbar. *Jag tror, att bössan är f.* — *Syn.* *Förgjord, Förhexad.* — b) Genom trolleri tillvägagragt, framkallad. *Ett f-t slott. En f. trädgård.*

FÖRTROLLANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon eller något förtrollas. — *Adj.* 1. Se *Förtjusande.* — Adverbialt säges äfv. *F. skön, vacker.*

FÖRTROLLNING, f. 2. 1) Se *Förtrollande*, n. — 2) Förtrolladt tillstånd. *Befria någon ifrån f. Lösa ur f.* — *Syn.* *Förhexning.* — 3) Se *Förtjusning*, 2.

FÖRTROPP, FÖRTROPPAR, se *Förtrupp*, *Förtrupper*, som numera allmänare brukas.

FÖRTRUPP, förtrupp, m. 3. Trupp, som tågar före en här eller större truppafdelning. Ordet brukas mest i plur. (t. *Vortruppen*) och betyder då: De trupper, som gå främst emot fienden framför en här, bestående af hela avantgardet, jemte sidopatruller, tiraljörer och flankörer. Skrifves af somliga *Förtropp, Förtroppar.*

FÖRTRUTEN, förtrütänn, a. 2. neutr. — *et.* Se *Förtrotsam.*

FÖRTRUTENHET, f. 3. (mindre brukl.) Se *Förtrotsamhet.*

FÖRTRYCK, förtryck, n. sing. Förhållandet, omständigheten, att någon förtryckes. *Lida f.*

FÖRTRYCKA, förtrycka, v. a. 2. Belasta (undersäter, underhafvande, styrda) med för stora bördor (skatter, arbeten, servituter, m. m.). *De mäktige f. ofta de svage. En furste, som f-cker sitt folk. En godsägare, som f-cker sina underhafvande.*

FÖRTRYCKANDE, n. 4. Förhållandet, omständigheten, att någon förtryckes.

FÖRTRYCKARE, m. 5. Den, som förtrycker.